

Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40-ч джилд (1917—1957)

КПСС-н ЦК-н ПРОПАГАНДИН БОЛН АГИТАЦИН ОТДЕЛИН,
КПСС-н ЦК-д БААДГ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМИН ИНСТИТУТИН ТЕЗИСМҮД

(Цаарандкнь. Эклцнь 91-ч номерт).

Кели-амтс социалистическ кели-амтс бо-
норд батар ни-иньглгын болн
донт-тусан кургилгын үүдв. Цуг
болгнар бдгя цагин проми-
классин болн инте-
кадрмуд бсв, кев-
социалистическ

бурддж гарв.
кели-амтн тбр хагылгдсн учрар,
кели-амтс баян гихин туск колони-
гартын, кесг зун джилмүд келдз йовх
ур-мар болдз тарагдад, туслн-онц
творчеств гисн зулг „суньгуу сан“ ул-
биш, пуг кели-амтсин, ямаран бнйгтй
амран кели-амтн болвчи йилгыл уга, цуг-
болдз болдзахиг лавта батар үзү-
СССР-т Октябрьск социалистиче-
кеснй алдр нигдз зулг кели-амтн
билг-эрдмин делгрлтин тблй
секдз бх кергтй.

Октябрьск социалистическ революц туу-
түрүн болдз күч-көлсчирт полити-
болн экономическ збвнн бгсн дееран, бас
теткүлтй джиргыл үүдлж бгсн революц
күч-көлсч улст, колдмшчирт болн
судлхвр бгчкйд, эн тагчг баясн
класс эс-гидж онц зарм улст биш,
болн селйдин күч-көлсч улс цуггар
бйадл-джиргылнн кемдйгвн зогслго
йовдз чадх аргын эн учрав.

Социализмин дилвр,—эгл олт-амтнй теткү-
бйадл-джиргыл зогсл уга ясад йовлгнур
кедг колдмш олтго бйадг ола уурв,
болсч улс маньгылурк бдрасн айдган уурв,
богтын колдлж чадх, сургзуль сурх, амоч
кбгирсн цагтан теткүлт авч чадх збвиг
социалистическ государств дурдсн дееран, нам
хүврэдз келдз күчиджанй. Социалистическ
күчүд улснг мухталалдгас судлхсн дееран,
социалистическ болн общественн бйадл-джиргылнн
күчүд айд збвар теткйд, олт-амтнй колд-
шумгыга кевар орлцж чалх, багь наста
арсрлж бсгх аргынн бмн бргар секдз
күчүд-күн-эк гиснй чинринь ик гилдйр
ббдулв. Социалистическ строй багьчу-
бйадл-джиргылд үндсэрнь хуврүлт орулв.
кели-амтсин багьчудин бмн—медрл дасдз
производствени квалификац сурлж авл-
үүдлгч күч-көлснй уралан шүлтлгнй,
үүдлврмүд күчлгнй хаалгынн секдз бгв.

Баячудин идеологс болхла, күн гисн юмн
тус-тустан салу, тер учрар цуггарн
коллектив болдз бйалгнй хортнь—
болджана гих бйадлгтй уха сандж, социализм
на гисн—юмн болдз бгх уга гидж ийджэ-
бйасн. Амтнй мухталалгн-даджрлгнйас
гисн улс хооридан нивлж, нег-негидан
тус кургдз колдлгяр түшг келдз, шин,
социалистическ серл-седкй үүдлж болшго юмн
бйачуд болн теднй философ улс кел-
бйасн. Хуучн стройн харсгч улсин тер
хулдиг-ил урсн ола бйах йовдл
бйалдз, уга кев. Олт-амтнй общественн рево-
люц, теднй тоолврт, санан-седкйлн, медрлнн,
социалистическ туст, бий-бийиннй бйргч теднй хала-
үндсэрн гун хуврлт гаргынн чигн заяни
болджана.

Советск күмни санан-седклин шин эрки
чиртй үүдлгн—советск патриотизм, күч-көл-
снй туст, олна эдл-ахун зббрин туст социа-
листическ халайтй болдгас медгднй. Күч-көл-
снй туст, общественн туст шин халайтй болсн
учрар олт-дундин зббрий холвдз икдүлхин
тблй, күч-көлснй үүдлврин ачиг ббдлүлхин
тблй социалистическ дбрдлн келднй, ним юмн
хуучна орчлнйгд үзлгдг бйасн. Социалисти-
ческ дбрдлнй үүдлгн—күмн амтнн туудж
күчтй гилд холврлт болсна онч болджана:
кезан-кезанёс нааран кесг миньгн джилин
туршарт амтнд күнд, му нертй зовлнй болджа-
сн күч-көлсн ода күмни чинриг батрулгч,
күчтй тбр болдз гарна гилднй эн болджана.

Европиг цугтнй гилтй оккупировать келдз
авчкад, терунй даянй күчяр түшг келдз авч-
кад, империалистическ фашистск Германия итклн
барсн даянй даярлг келгярн, СССР-т соци-
алистическ төвкнүн тосхлт келгнйг зогсав.
Тер дан мана олт-амтнд то-томдз уга түрмшг
үзүлв, болв терүндлрн хамдн, СССР-т тосхгдсн
шин, социалистическ общественн батиг боли юмн
дннлгдиго күчиг, социализмйр үүдлгдсн,
Коммунистическ партйр асрулдж бсгдсн шин
күунй седкй-ухани күчн юмнд авгдшгог тер дан
батта кевар үзүлдж, медүлв.

III. Төрскән харсгч алдр ик дәәнд гаргын советск олн-амтнә баатр үүлдвр

10. Делкән хойрдгч даяг немецк фашизм
эклсн, болв немецк фашизм, бүкүдлнй общест-
венн систем болад даянд кесг арви сай күн үкл-
гнй тблй, кесг зун сай күч-көлсчирин тоолдз
келдз болш уга зовлнйгн, теднй асхрсн нүл-
снй болн цусна тблй, кесг үйрнин колсар бүрд-
гдсн эдл-уушин болн культури зббр үрэдз та-
расна тблй ялынн даах, делкән империализмин
хамгин догшн болн деермч отряднй бйасн.

Мел США-н, Англин болн Францин империали-
стичир, эврй кели амтнннй саягынн хйллй уга,
германск монополистичир гитлеризмиг теджйхин
болн фашистск церг агсхднй нбкд болхин тблй
кесг миллард доллар мбнйг гаргсн. Мел эдн,
фашистск булагьачирт хам сбрлгт бглгнй туск
Советск Союзин цуг сүв-сөлвг хооран цокад,
гитлеровск даячирт советск меджйгүр улм
ббрдхлж түлкйд, эднриг Австр болн Чехословак
тал түкрджасн.

Нам гитлеровск хам церг, цуг олт кели-амт-
син судлхврт болн тустан бйалгнй, уклн аямшг
болджасн ил медгдсн цагт, юнйгад гилхй гит-
леровск Германия Советск Союз тал даярхасн урд,
европейск 11 орн-нутгуд, тер тоод айрмнй Европд
эврй цагтан хамгин күчтйд тоолгджасн Фран-
циг даяллад орулдж авад, Англиг даяллад кууч
аймшг гарсн цагт, нам тингид империалистичир
эврйинн керг-тбран Советск Союзур дй бсгльяр
ясдз авхар селджасн.

США-н, Англин, Францин империалистичир,
кудлгнй даянд, бийлрн мейаркч Германия чил-
днй багьрх, Советск Союз болхла, уга келдх,
эс-гилж чилднй геех гилд тоолад, тегдй эн дил-
снннй чигн, дннлгдсннй чигн эвцлгнй тбрынн
заахар сандж тоолджасн. Болв ашнй танданар
болсн.

Төрскән харсгнй алдр дан, орн-нуттиг
социалистическ кевар хуврүлгнй йовудиг тург-
дүлх зура цаг деернй авсн мана партин хол тоол-
врнй үзүлсн. Мел партин гардврт, үзлгддй уга
ахр болзт орн-нуттиг индустриализовать келгяд,
селанй адл-ахуг коллективизацин хаалгыл орулад,
культури революц кеснй ашд Советск Союз фа-
шистск Германия болн энүнй нбкылмүдин даярлтин
бмнэс сбрлгт бгч харсх эв-аргьта болдз гарсн.
Партин дуудврар, советск олт-амтнй төрскән хар-
сгнй алдр даяллад босад, эврйинн баатр ноол-
дагьари гитлеровск булагьачирин болн эднриг
түкрчирин цуг зурагыннй боли ухан-тоолврннй
таслдж кблснн.

Төрскән харсгнй дан, кезйд чиги мана төр-
скид үзгдсн даядин хамгин күчтй боли күчр дог-
шн дан бйасн. Даянй эклд, шүдн күртлнй агс-
гдсн, даянй хойр джилнй дамшлтта, цуг Европн-
гнннй экономикйр тулг келдясн гитлеровск айр-
эврйинн нбкылмүдтйгн хамдан мана орн нутгур
гентки даярд, тегдй тер цаг зуурин сан бйадлн
олдлж, мана цергиг харслтин күчр күнд даял-
лдй кел болгын цагт, советск олт-амтнй нег үлү
күчр зовлнй үзсн. Ошйтнй айрмс орн-нутгин амн
чинртй хотл балгьсдур ордж ирсн. Мана Төрск-
нд үклн аямшг учрсн. Болв, даянй күчр зов-
лнй, зертй-зевтй советск күчн-чилднн даяч омгин
шанглсн уга, мана олт-амтнй гүджрлтин, үнн-чик
эврй керг-тбрин дннлврт кемдян угагьар илд-
гннй судлхсн уга. Орн-нутг олт-амтнйа күчлгяр
Ленинск партин гардврт, даяч нег лагерг хуврй-
гдсн. Ошйтирин гиджгннй советск патриоти-
рин күчтй гилд партизанск үүлдвр делгрсн.

Түрүн күчтй даяллад советск церг фаши-
стск айрмст ик геелт гаргьдз, „цакылгн“ нег
түргн дй кехар селсн гитлеровск зураг таслсн.
1941 джилнй декабрь сард Москван ббр гитле-
ровск цергиг куучлж таралгн—делкән хойрдгч
даянд фашистск айрмин түрүн ик гисн дннлгд-
гн бйасн. Нег джил болсна хббн, күмн амтн
Сталинградск туургсн бйар-барлданй галд, фаши-
змнй дннлгннй герл эклдз цайдз йовхиг үзсн.
Гитлеровчирар даялгдсн, эс-гилж даялүлгдх ик
аймшг бйасн цуг орн-нутгудин олт-амтн ик илд-
тйгяр советск олт-амтнй болн энүнй зертй-зевтй
күчн-чилднн баатр ноолдаг хйллжасн. Олт-
амтн, Советск Союзд—фашистск цергиг куучлж
зогсагьад, күмн амтиг хар ярас гетлгдз, делкән
эрдм-герлин зббр харсх йилгьч аргь-чилд бйа-
хиг үзсн.

США болн Англй—мана орн-нутгла хамдан
үүдлгнй туск бооца кесн бйасн. Эдн, хамгин
түрүн болдз нам 1942 джилд Западн Европд
немецк фашистск цергин бмнэс хойрдгч фронт
секх даалгьвр авчхала. Кемрджн эн даалгьвр
күчгдсн болхла, дан эртйр тбгсад, кесг сай күн
амд үллад, агьу-ик эдл-уушин болн эрдм-герлин
зббр хадгьлгдх блл. Болв, хамгин түрү бйадл,
союзникүдин үүдлврт нбкд болдз, дннлврнй
түргдүлхин тблй эврй чидл күрсарн цугтагынн
келдз йовсн Советск Союзин үлгүр дахл уга,
США болн Англин правительствс олт-зүсн учрар,
хойрдгч фронт секлгнйг хооран саагьад йовсн.
Советск олт-амтн, энүнй зертй-зевтй күчн-чилд,
ошйтнй гиджгннй даялладз йовсн энүнй парти-
занмуд, гитлеровск церглй ноолдлгннй күчр-күн-
диг кургьдз эврйинн ээм деер ачсн.

(Цаарандкнь 2-ч халхд).

